

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

> Retouradres 's Gravenhage

De Nationale Ombudsman
De Veteranenombudsman
Dhr. R. van Zutphen
Postbus 93122
2594AG Den Haag
Nederland

**DGBW – Bestuur en
Financiën**

Turmarkt 147
's Gravenhage
Postbus 20011
2500 EA 's Gravenhage
www.rijksoverheid.nl
www.facebook.com/minbzk
www.twitter.com/minbzk

Kenmerk
2016-0000799191

Uw kenmerk
2016 084V

Datum 23 december 2016
Betreft Brief vliegtuigberging Echt-Susteren

Geachte heer Van Zutphen,

In uw brief van 25 november 2016 vraagt u mijn aandacht voor het gemeentelijk beleid met betrekking tot het bergen van vliegtuigwrakken uit de Tweede Wereldoorlog. Naar aanleiding van uw onderzoek inzake de klacht van de Stichting Berging Stirling W7630 over de gemeente Echt-Susteren trekt u een aantal conclusies. U constateert op basis van de gevoerde gesprekken een behoefte om bergingsverzoeken op landelijk niveau te coördineren, waarbij duidelijke criteria de leidraad dienen te zijn om te komen tot het wel of niet bergen van een vliegtuigwrak.

Om te beginnen hecht ik eraan het belang van het onderwerp te benadrukken. Zoals u terecht opmerkt gaan hiermee veel emotie en belangen gepaard, in het bijzonder bij nabestaanden van bemanningsleden waarvan de stoffelijke overschotten zich (mogelijk) nog in het vliegtuigwrak bevinden. Zij gaven het hoogste offer voor de vrijheid van ons land en om die reden moeten we zeer zorgvuldig met hun stoffelijke resten omgaan.

In uw brief benoemt u dat in uw onderzoek de wens naar voren komt om bergingsverzoeken op landelijk niveau te coördineren. Daarnaast stelt u de vraag of de lokale overheid een rol zou moeten hebben in de financiële kant van de bergingsoperatie. U trekt de conclusie dat het gebrek aan landelijke coördinatie met betrekking tot vliegtuigbergingen leidt tot de mogelijkheid van ongelijke behandeling per gemeente.

De beslissingsbevoegdheid ten aanzien van het al dan niet laten bergen van vliegtuigwrakken ligt bij het gemeentebestuur. Vliegtuigwrakken die zich onder de grond dan wel op de rivier- of zeebodem bevinden worden door de rijksoverheid conform internationale verdragen beschouwd als oorlogsgraf en daarom in beginsel onberoerd gelaten. In de praktijk komt het voor dat gemeenten afwijken van deze hoofdregel, bijvoorbeeld als sprake is van een verzoek van nabestaanden. Een dergelijk besluit past binnen de beleidsvrijheid van gemeenten.

Gelet op de genoemde hoofdregel zie ik geen aanleiding om het gemeentelijk beleid rondom de berging van vliegtuigwrakken uit de Tweede Wereldoorlog via wet- en regelgeving te harmoniseren. Daarmee wil ik individuele gemeenten de ruimte laten om in voorkomende gevallen van de hoofdregel af te wijken. Wel sta ik sympathiek tegenover de gedachte van een zgn. beslisboom die gemeenten faciliteert in de afweging bij een bergingsverzoek. Een dergelijk afwegingskader sluit aan bij een recent pleidooi van de Raad voor de financiële verhoudingen om te komen tot een normenkader voor gemeenten bij de besluitvorming over het opsporen en ruimen van conventionele explosieven uit de Tweede Wereldoorlog. Inmiddels heb ik van diverse partijen ook advies gehad over de inhoud van een dergelijk normenkader. Ik zal uw suggestie in dat traject meenemen. Daarbij zal ik ook het ministerie van Defensie als verantwoordelijk departement voor de circulaire vliegtuigberging betrekken.

Overigens is de berging van vliegtuigwrakken uit de Tweede Wereldoorlog afgelopen voorjaar ook in de Tweede Kamer aan de orde geweest. Aanleiding was de berichtgeving in de media dat zich nog circa 1100 vermiste oorlogsvliegers in de Nederlandse bodem bevinden. Hierop is toegezegd in beeld te brengen wat de overwegingen van gemeenten zijn om wel of niet tot ruiming van een vliegtuigwrak over te gaan. Er is door het ministerie van Defensie dossieronderzoek gedaan bij een steekproef van gemeenten die in het verleden met een (verzoek van nabestaanden tot) berging van een vliegtuigwrak uit de Tweede Wereldoorlog te maken hebben gehad en een bergingsadvies hebben aangevraagd. Om de beelden die daaruit naar voren komen te verifiëren en te onderbouwen is daarnaast een enquête bij deze gemeenten uitgezet. Ik heb een afschrift van de brief waarmee ik mijn toezegging aan de Tweede Kamer gestand doe bijgevoegd. Het kostenaspect van een vliegtuigberging voor gemeenten heb ik in die reactie betrokken.

Ik vertrouw erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

dr. R.H.A. Plasterk